

STREPEN MET MEERDERE DOELEN

Justus van den Berg (Troelstrapad 18, 4463 VM Goes)

In Zeeland wordt sinds enkele jaren op de eerste zaterdag in februari een FLORON-middag gehouden. Enerzijds vormt deze middag de voortzetting van een verwaterde traditie van de Zeeuwse floristen om een jaarlijkse floristische bijeenkomst te beleggen. Anderzijds is het een vorm van terugkoppeling van de resultaten die in de afgelopen periode in het kader van FLORON zijn verzameld, en een toelichting op de plannen voor het komende jaar. Vorig jaar werd tijdens de FLORON-dag ingegaan op de vraag wat floristen kunnen betekenen voor natuurbeschermingsorganisaties als Het Zeeuws Landschap, Staatsbosbeheer en Natuurmonumenten.

Vraag en aanbod op de Zeeuwse FLORON-dag

Bij inventarisaties in natuurterreinen is een goede afstemming op de activiteiten van de terreinbeherende instanties noodzakelijk. Dit geldt zeker de activiteiten die een monitoringskarakter hebben, omdat veel van deze instanties zelf op dat gebied al actief zijn. De bijeenkomst stond dan ook volledig in het teken van vraag en aanbod.

De particuliere natuurbeschermingsorganisaties gaven elk een korte toelichting op hun wijze van monitoring en de behoefte aan floragegevens. Expliciet werd aangegeven aan welke gegevens er behoefte was en op welke wijze floristen hierbij een rol kunnen spelen. De interesse voor samenwerking van de kant van de natuurbeherende

instanties was groot. Het leek wel een dagmarkt waarbij elke 'natuurkoopman' zijn terreinen zo mooi mogelijk presenteerde en de floristen als het ware lokte met zeer fraaie aanbiedingen.

Valse concurrentie of werkelijk aanvullende gegevens?

In Het BLAD, het mededelingenorgaan van de Zeeuwse floristen en het FLORON-district Zeeland, werd vervolgens een overzicht gegeven van de natuurterreinen waarvan het gewenst was op korte termijn floragegegevens te verzamelen. Het betrof bijvoorbeeld terreinen met een lange ontwikkelingstijd, zoals jonge bossen op zee-kleigronden. Voor deze gebieden bleek een actueel overzicht van de flora en een opname van de eventuele Rode-Lijstsoorten zeer gewenst. Bij de natuurbeschermingsorganisaties is het beheer nu meestal niet op de flora afgestemd, maar veel meer op het bosbouwkundig proces. Op termijn (10–50 jaar) kan de flora echter wel een rol gaan spelen en het is dan wenselijk om over oude floragegegevens te kunnen beschikken die een goede weergave vormen van het komen en gaan van soorten. Het verzamelen van zulke gegevens zou vanwege de kosten niet gauw aan een bureau worden uitbesteed, zodat de gegevens van floristen dus een onmisbare aanvulling vormen op de schaarse, professioneel verzamelde gegevens.

Voor inventarisaties in natuurterreinen is nader contact met de regiobeheerder noodzakelijk en nuttig. Voor de terreinen moet een vergunning worden aangevraagd voor floristisch onderzoek. De floristen die belangstelling hadden voor een inventarisatie in een natuurterrein moesten zich dan ook van tevoren bij de districtcoördinator aanmelden en kregen vervolgens nadere voorwaarden voor het betreden van het betreffende terrein.

Resultaten van 1994

Dat er veel belangstelling is om in natuurterreinen te inventariseren blijkt wel uit de resultaten van 1994. In totaal zijn gegevens ontvangen van 14 natuurterreinen verdeeld over 24 kilometerhokken. De verzamelde gegevens verschillen sterk van karakter, afhankelijk van de soort gegevens waarom was gevraagd en van het bezochte gebied. In het ene geval betreft het alleen waarnemingen van enkele Rode-Lijstsoorten, in een ander geval gaat het om een volledig ingevulde streeplijst. Dat het in veel gevallen om leuke waarnemingen gaat blijkt uit de volgende greep uit de vondsten.

In West Zeeuws-Vlaanderen bestaat het voetbalveld van de club in Retranchement voor een groot deel uit zeer bijzondere klavertjes zoals: *Trifolium striatum* (Gestreepte klaver), *T. scabrum* (Ruwe klaver) en *T. subterraneum* (Onderaardse klaver). Het was een ware ontdekking dat sport en natuur zo goed kunnen samengaan. Deze soorten zijn ook aangetroffen in de natuurterreinen in de omgeving. Daarnaast waren hier ook soorten als *Medicago minima* (Kleine rupsklaver), *Ballota nigra* subsp. *foetida* (Stinkende ballote) en *Eryngium campestre* (Echte kruisdistel) te vinden.

In het bosgebied van Ter Hooge (nabij Middelburg) komt een kleine populatie van *Carex sylvatica* (Boszegge) voor. Hoe deze soort zich hier heeft kunnen vestigen na de inundatie in 1944 is nog onduidelijk.

Hordeum marinum (Zeegerst) blijkt nog steeds één van de verrassingen van de voormalige kwelders langs het Veerse Meer te zijn. Op het terrein Kwistenburg (Natuurmonumenten) is een grote populatie aangetroffen in de spatzone langs de waterand.

Dat de natuurbeschermingsorganisaties tevreden zijn met de gegevens blijkt wel uit het vervolg. Want in 1995 gaan we onder dezelfde condities als het afgelopen jaar door met de inventarisaties.

Conclusie: samenwerking leidt tot meervoudig gebruik

Het blijkt dat er vanuit de particuliere natuurbeschermingsorganisaties voor veel terreinen behoefte is aan flora-inventarisaties die zeer goed door floristen verricht kunnen worden. De gegevens zullen (op termijn) gebruikt worden voor de beheersplanning en zouden niet verzameld worden indien dit in de vorm van een betaalde opdracht zou moeten geschieden. Voor floristen ligt de aantrekkelijkheid van natuurterreinen daarnaast in de bijzondere soorten, het fraaie landschap en de duidelijke relaties met het continue en extensieve beheer. Het hoge aantal bijzondere soorten in deze terreinen zorgt ook voor een regelmatige vermelding van de regio in landelijke verslagen. Voor eventuele monitoringprojecten hebben beide partijen elkaar ook nodig. Afstemmen van vraag en aanbod is één van de taken die FLORON dan ook met veel plezier vervult!